

DENET VERGİ DUYURU

Duyuru Tarihi : 02.05.2017
Duyuru No : 2017/063
Yayımlandığı Yer : LEBİB YALKIN DERGİSİ -
Mayıs 2017 - Sayı No: 161

Mehmet MAÇ
Yeminli Mali Müşavir

mehmet.mac@bdo.com.tr

BDO Yayıncılık A.Ş.

Eski Büyükdere Cad. No.14
Park Plaza Kat:4
34398 Maslak/İstanbul
Turkey

Tel: +90 212 365 62 00
Fax: +90 212 365 62 02
e-mail: bdo@bdo.com.tr
www.bdo.com.tr

HURDA HALİNE GELMİŞ SABİT KIYMETLER İLE İMALAT ATIGI VEYA ARTIGI ŞEKLİNDEKİ HURDALARIN SATIŞINDA KDV

Özet:

KDV Kanunu'nun 17/4-g maddesine göre; METAL, PLASTİK, LASTİK, KAUÇUK, KAĞIT, CAM hurda ve atıklarının teslimi kısmi istisna kapsamındadır. (Bu teslimler için KDV'siz fatura düzenlenir, fakat bu teslimlere ilişkin olarak yüklenilmiş olan KDV'ler indirilmez veya indirilmişse, indirim iptali yapılır.)

Ana faaliyet konusu hurda veya atık alım satımı olmayan firmalar, kullandıkları sabit kıymetlerin hurdaya çıkması veya imalat esnasında ortaya çıkan atık veya artıklar nedeniyle hurda satışı yapmak durumunda kalabilmektedir.

Bu şekilde satışı yapılan hurda, istisna kapsamında değil ise, tabii olduğu oran üzerinden KDV'li faturaya bağlanır. Ancak hurda veya atık, istisna kapsamında KDV'siz satış yapılmışsa, KDV indirim iptali açısından ne yapılacağı şöyle özetlenebilir :

Garantisi ile sınırlı bir Birleşik Krallık şirketi olan BDO International Limited'in üyesi ve bir Türk anonim şirketi olan BDO Yayıncılık A.Ş., bağımsız üye kuruluşlardan oluşan BDO ağıının bir parçasını teşkil etmektedir.

BDO International global ağıının toplam gelirleri 2016 yılında 7,6 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. BDO, 150'den fazla ülkede bulunan 1.401 ofiste faaliyet göstermekte olup, bu ofislerde denetim ve danışmanlık hizmetleri veren ortaklar dahil dünya çapında 67.000'nin üzerinde kişi çalışmaktadır.

Dikkat ve titizlikle hazırlanan bu yayın, geniş anlamda görüşleri içermekte olup, genel bir yol gösterici olarak değerlendirilmelidir. Özel durumlarla ilgili olarak, mesleki görüş ve yardım almadan, bu yayına dayanarak uygulamalarda bulunulmamalıdır. Bu konuların kendi özel durumunuza ilişkin etkilerini görüşmek için BDO Yayıncılık A.Ş. ile temas kurabilirsiniz. Bu yayındaki bilgilere dayanarak belli eylemlerde bulunmak veya bulunmamak nedeniyle doğabilecek zararlar nedeniyle, BDO Yayıncılık A.Ş. ve ortakları, çalışanları ile yazarları herhangi bir yükümlülük veya sorumluluk kabul etmemektedirler.

- Sabit kıymet hurdasının istisna kapsamında satılması halinde, bu sabit kıymet ile ilgili olarak yüklenilen KDV'nin, hurda satış bedelinin %18'i kadarlık kısmının iptali yeterli olmaktadır. (KDV Kanunu'nun 18 inci maddesi uyarınca istisnadan vazgeçilmiş ise, satış işlemi KDV'li fatura ile yapılır ve KDV indirim iptali gereği ortadan kalkar.)
- İmalat atığı veya artığı şeklindeki maddelerin istisna kapsamında satılması halinde, KDV indirim iptali gerekmemektedir.

Anahtar Kelimeler :

KDV Kanunu 17/4-g, 18, 30/a, metal hurdası, plastik hurdası, lastik hurdası, kauçuk hurdası, hurda kağıt, cam hurdası, hurda teslimleri, kısmi istisna, KDV indirim iptali, imalat atık veya artığı, istisnadan vazgeçme.

1. HURDA HALİNE GELMİŞ SABİT KIYMETLERİN TESLİMİNDE KDV :

1.1. Konuya İlişkin Bir Özelge :

Hurdaya dönüşen sabit kıymetlerde, bu suretle ortaya çıkan hurdanın KDV istisnası kapsamına girmesi halinde indirim iptali açısından ne yapılacağı konusundaki idari görüşü yansıtan bir özelge ¹ mevcuttur.

Bu özelgenin soru ve cevap içeren paragrafları şöyledir :

"İlgide kayıtlı özelge talep formu ve dilekçenin tetkikinde; sabit kıymetlerin bir taraftan sabit bedelleri ile aktif hesaplarda, bir taraftan da maliyetlerde yer alan bedelleriyle birikmiş amortisman hesaplarında yer aldığı ve bedellerinin bilançoda sıfır net bedel olarak yer aldığı belirtilerek, bedelleriyle amortisman süresi geçmiş ve artık işe yaramaz ve kullanılamaz hurda haline gelmiş olan söz konusu sabit kıymetlerin (parçalanıp hurda demir olarak satışa sunulan makine, mastar, kalıp, elektronik atık, telefon cihazı, kablo, ölçüm cihazı vb.) Katma Değer Vergisinden istisna olarak satılması halinde bu teslim nedeniyle yüklenilen KDV'nin indirim veya iadesinin mümkün olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

.....

Bu hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, söz konusu amortisman tabi iktisadi kıymetlerin aynen veya onarılmak suretiyle üretim amaçlarına uygun olarak, kullanılamayacak durumda olmaları halinde bunların teslimi KDV Kanununun (17/4-g) maddesi uyarınca katma değer vergisinden müstesna olacaktır. Kısmi

¹ Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 23.02.2016 tarih ve 7612 sayılı özelgesi.

İstisna kapsamına giren bu işlem dolayısıyla yüklenilen vergilerin de prensip olarak, işlemin yapıldığı dönemde indirim hesaplarından çıkarılması gerekmektedir. Ancak, İKTİSADİ KIYMET HURDA HALİNE GELİNCEYE KADAR İNDİRİM HAKKI TANINAN İŞLEMLERDE KULLANILMIŞ OLDUĞUNDAN YÜKLENİLEN VERGİLERİN TAMAMI DEĞİL, HURDA OLARAK SATIŞ BEDELİNİN %18'İNE İSABET EDEN KISMI İNDİRİM HESAPLARINDAN ÇIKARILACAKTIR.”

Bu özelgede benimsenen anlayışı çok mantıklı ve isabetli buluyoruz.

1.2. Görüşlerimiz :

Bir sabit kıymet hurda haline geldiğinde, mevcut niteliğini yitirmekte ve bu sabit kıymetin ihtiva ettiği maddelerden oluşan bir hurda yığınına dönüşmektedir.

Dolayısıyla, hurdaya dönüşen sabit kıymetlerin satışında sabit kıymetin tabi olduğu oran ve hükümler değil, hurdanın tabi olduğu oran ve hükümler dikkate alınmalıdır.

Şayet sabit kıymet hurdası ağırlıklı olarak; metal, plastik, lastik, kauçuk, kağıt, cam ihtiva ediyorsa, bu sabit kıymet hurdasının satışında, KDV Kanunu'nun 17/4-g maddesi uyarınca KDV istisnası uygulanması ve buna bağlı olarak KDV indirim iptali yapılması gerekmektedir.

Yukarıdaki özelgeden de anlaşılacağı üzere, sabit kıymetlerin hurdaya dönüşmesinde yapılacak indirim iptalinin miktarı, HURDA SATIŞ BEDELİNİN %18'i İLE SINIRLI OLMAK ÜZERE sabit kıymet ediniminde yüklenilen KDV'dir.

ÖRNEK:

Bir firmanın 100.000 TL + 18.000 TL KDV bedelle satın aldığı kamyon uçuruma yuvarlanmak suretiyle kullanılamaz hale gelmiştir.

Firma bu kamyonun ruhsatını iptal ettirmiş ve kamyonun hurdasını 5.000 TL bedelle satmıştır.

Kamyon hurda demir haline dönüştüğü için faturası “*HURDA METAL (kamyon hurdası)*” açıklaması ile ve istisna nedeniyle KDV'siz olarak düzenlenmiştir.

Bu firma yukarıdaki özelge uyarınca, kamyon alımında yüklendiği 18.000 TL KDV'nin $(5.000 \times 0,18 =)$ 900 TL'lik kısmını, hurda satışının yapıldığı aya ait KDV beyannamesinin “*ilave edilecek KDV*” satırında gösterecektir.

1.3. İstisnadan Vazgeçmek Suretiyle KDV İndirim Yasağından Kurtulmak :

KDV uygulamasında,

- İndirim yasağına konu olmayan istisnalar tam istisna, (KDV Kanunu'nun 11, 13, 14, 15 inci maddeleri ve bazı geçici maddeler kapsamındaki istisnalar)
- İndirim yasağına konu istisnalar ise, kısmi istisna, (KDV Kanunu'nun 16, 17 nci ve bazı geçici maddeler kapsamındaki istisnalar)

olarak isimlendirilmektedir.

İndirim yasağına konu olan istisnalar bu yasak dolayısıyla, istisnayı uygulayan firmaya zarar verebilmektedir.

KDV Kanunu'nun 18 inci maddesinde mükelleflere bu zarardan kurtulmaları için, istisnadan vazgeçme hakkı tanınmıştır. İstisnadan vazgeçen mükellef bir yandan indirim yasağından kurtulurken, diğer yandan normalde KDV'siz olarak verebileceği mal veya hizmeti KDV'li vermek durumuna gelir ve bu tercihinden 3 yıl süreyle dönemez.

Yukarıdaki örneğimize dönersek, kamyonu hurdaya dönüşen firma bu hurdayı satmadan önce vergi dairesine dilekçe vererek hurda metal satışlarında KDV istisnasından vazgeçtiğini bildirmişse, kamyon hurdasına ait faturayı 5.000 TL + 900 TL fatura düzenleyerek satacak ve KDV indirim iptali yapmayacaktır.

2. İMALAT ATIĞI VEYA ARTIĞI ŞEKLİNDEKİ HURDALARIN SATIŞINDA KDV :

İmalatçı firmalarda, imalatın doğal sonucu olarak; kırpıntı, talaş, toz gibi bazı imalat atık veya artıkları ortaya çıkabilmektedir.

İmalat atık veya artığı satıldığında bu atığın tabi olduğu KDV oranı uygulanmak suretiyle KDV hesaplanması esastır. Örnek vermek gerekirse; tekstil konusunda üretim yapan bir firmada ortaya çıkan üstüğü şeklindeki atık, niteliği gereği %8 oranında KDV hesaplanmak suretiyle satılır.

İmalat esnasında ortaya çıkan atık veya artık; metal, plastik, lastik, kauçuk, kağıt, cam niteliğinde ise, KDV Kanunu'nun 17/4-g maddesi uyarınca kısmi KDV istisnası uygulanır.

Kısmi istisna uygulanmasında, bu istisna kapsamında yapılan satış ile ilgili olarak yüklenilmiş olan KDV'nin indirilmemesi veya indirilmişse, indirim iptaline tabi tutulması gerekli olmakla beraber, imalat atığı veya artığı olarak ortaya çıkan metal, plastik, lastik, kauçuk, kağıt, cam niteliğindeki maddeler istisnalı satılmasına rağmen KDV İNDİRİM İPTALİ GEREKTİRMEKTEDİR.

Konuya ilişkin olarak KDV Genel Uygulama Tebliğinin III/C-2.2. no.lu bölümünde şöyle denilmiştir:

“2.2. İmalat Artıklarının Tesliminde KDV Uygulaması :

İmalathane ya da fabrikalarda, imalat sırasında elde edilen metal, plastik, lastik, kauçuk, kâğıt ve cam kırpıntı, döküntü ile talaşların teslimi 3065 sayılı Kanunun (17/4-g) maddesine göre vergiden müstesnadır. Aynı Kanunun (30/a) ve 32 nci maddelerine göre bu işlem kısmi istisna kapsamına girmektedir.

Yukarıda belirtilen imalat artıkları, işletmelerin asıl üretim konusunu teşkil etmemekte, asıl ürünlerin imalatı sırasında fire veya atık olarak ortaya çıkmaktadır. Satışa konu olsalar dahi, işletmenin amacı bu fire ve atıkları imal etmek olmadığından, gelir ve kurumlar vergisi uygulamasında bunlara ayrıca bir maliyet izafe edilmemektedir.

Bu durumda, yukarıda sayılan imalat artıkları için yüklenilen bir KDV de söz konusu olmayacaktır.

Bu nedenle SÖZÜ EDİLEN İMALAT ARTIKLARI İÇİN, “YÜKLENİLEN KDV” HESAPLANMAK SURETİYLE TESLİM EDİLDİKLERİ DÖNEMDE KDV BEYANNAMESİNİN “İLAVE EDİLECEK KDV” SATIRINDA BEYAN YAPILMASINA GEREK BULUNMAMAKTADIR.”

İmalat esnasında ortaya çıkan bozuk (standart dışı) metal, plastik, lastik, kauçuk, cam ve kâğıt mamuller de, bizim anlayışımıza göre “imalat artığı” konumundadır. Bunlar üretimde yeniden hammadde olarak kullanılmayıp hurda olarak istisnâlı satıldığında da KDV indirim iptali söz konusu olmamalıdır. Nitekim aldığımız bir özelgede² alüminyum profil imalatı esnasında ortaya çıkan bozuk (standart dışı) profillerin imalat artığı olarak kabul edildiği belirtilmiştir.

Buna göre örnek olarak alüminyum profil imal eden bir firma, kırpıntı, talaş veya bozuk profil şeklindeki alüminyum hurdalarını KDV’siz fatura düzenleyerek satacak ve herhangi bir indirim iptali yapmayacaktır.

3. SONUÇ :

Sabit kıymetler hurdaya ayrıldığında, bu niteliklerini kaybederek söz konusu hurdanın türüne göre KDV oranı belirlenmek suretiyle satılır. Ancak sabit kıymetin hurdası ağırlıklı olarak metal, plastik, lastik, kauçuk, cam ve kâğıt ihtiva ediyorsa, bu satışın kısmi KDV istisnası uygulanarak yapılması gerekir. Kısmi istisna uygulanmasında, istisna kapsamında yapılan satış ile ilgili olarak yüklenilen KDV’nin indirim iptaline tabi tutulması esas olmakla beraber, sabit

² İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 12.01.2012 tarih ve 73 sayılı özelgesi.

kıymet hurdalarının istisnallı satışında indirim iptali, bu sabit kıymet için yüklenilen KDV'nin tamamı değil, hurda satış bedelinin %18'i ile sınırlı kısmıdır.

Sabit kıymet hurdasını satan firma bu kapsamda istisnadan vazgeçmişse, satış KDV'li olarak yapılır ve indirim iptali gerekmez.

Kısmi istisna kapsamında satışı yapılan hurda veya atık, imalat artığı veya atığı şeklinde ise, KDV indirim iptali gerekli değildir.